

Mare

Jaarverslag 2020

LEIDS UNIVERSITAIR WEEKBLAD *MARE*

JAARVERSLAG 2020

DE KRANT

Mare bericht op evenwichtige en journalistieke wijze over alle gebieden van de universitaire gemeenschap en streeft daarbij een hoge kwaliteit na. Bij het uitoefenen van deze functie en het aanzwengelen van het academische debat is onafhankelijkheid een essentiële voorwaarde.

Normaal gesproken verschijnen er jaarlijks 32 nummers van *Mare* in een oplage van circa 15.000, én een speciale introductienummer dat tijdens de El Cid-week onder 4000 aankomende studenten wordt uitgedeeld.

Dit jaar ging dat anders. In 2020 zijn er vanwege de coronapandemie [maar acht kranten verschenen](#) en is er in augustus [een introductienummer](#) naar alle nieuwe eerstejaars gestuurd.

Op 12 maart 2020, verscheen nummer 21, uit de 43^e jaargang. Daarna veranderde *Mare* voor het eerst in de geschiedenis in een uitsluitend digitaal medium. Zolang de lockdown aanhoudt en de universiteit (zo goed als) gesloten is, zal dit zo blijven. Het is niet de moeite om kranten te drukken voor een uitgestorven campus.

Hoewel het moeilijk te meten is, kan het niet anders dan dat we hierdoor lezers mislopen. Het verlies van het papieren monopolie binnen de universiteit moet ten koste gaan van ons bereik. Daarom zullen we, zodra het kan, weer op papier verschijnen.

DE SITE

Het aantal sitebezoekers ten opzichte van 2019 gestegen van gemiddeld 20.000 naar rond de 25.000 per week. Ook het aantal volgers op social media groeide: op Facebook van 2689 naar 2718, op Twitter van 3026 naar 3560.

Disclaimer: in de korte spanningsboog van de online lezers geldt een ultiem *survival of the fittest*. Mareonline.nl moet concurreren met elke mogelijke site/app/game. Dat zorgt vooral voor hoge pieken en diepe dalen in de statistieken: de topverhalen scoren heel goed, onbelangrijk geachte stukken worden nauwelijks gelezen.

Online stukken profiteren nauwelijks van elkaars aanwezigheid. Lezers klikken langs andere verhalen zoals ze door een blad of krant bladeren, en zijn moeilijk over te halen om iets anders te lezen. Zodra het verhaal uit is, zijn ze weg.

OMSCHAKELING

De omschakeling naar *online only* heeft de redactieroutine grondig gewijzigd. Het is misschien paradoxaal (en wellicht wat filosofisch): hoewel de wekelijkse deadline is weggevallen en er niet langer een gezamenlijke strijd hoeft te worden geleverd tegen de onverbiddelijke drukpers, *voelt* het juist alsof er voortdurend een deadline is. Het is als Schrödingers kat: de deadline is dood en levend tegelijk.

Die druk, het ontbreken van een wekelijkse fysieke beloning (de papieren krant als gezamenlijk eindproduct) én de isolatie van (veelal) thuiswerkende redacteurs gaan enigszins ten koste van het saamhorigheidsgevoel van wekelijks een krantje maken. Iedereen leidt nu een soort freelancerbestaan. Teams-, Zoom- en Skypesessies

kunnen dat gemis toch niet helemaal opvangen, om nog maar te zwijgen over vruchtbare brainstormsessies en andere spontaan (op)borrelende creativiteit. Kanttekening: het zijn luxeproblemen vergeleken met de echte ellende die de pandemie veroorzaakt.

Toch heeft de overgang ook voordelen. Afgezien van de voor de hand liggende snelheid bij brekend nieuws (dat gaat uiteraard – zoals voorheen – meteen op de site) voorziet de omschakeling naar online ook voor een zekere traagheid. ‘Zonder deadline’ is er net even iets meer tijd om de inhoud van zorgvuldig onderzoekwerk en lange achtergrondstukken perfect te krijgen door eindredactie, extra wederhoor, etc. Ook zijn we scherpere inhoudelijke keuzes gaan maken en doen we ook een heleboel dingen *niet*. Voorbeeld: een kortkolom om een nieuwspagina mooi te kunnen vormgeven, met gerecycled onderwijsnieuws of lokale berichten, heeft online weinig waarde. En in plaats van voor de hand liggend agendanieuws of berichtgeving om andere media bij te benen kiezen we eerder voor een eigen aanpak of invalshoek. volgt een uitgebreide reconstructie des te meer.

Note to self: deze ontwikkeling moeten we in het achterhoofd houden als we weer kranten gaan maken.

REDACTIE

De redactie (van in totaal 5 fte) bestond in 2020 uit zes personen: Frank Provoost (hoofdredactie), Vincent Bongers, Bart Braun, Anoushka Kloosterman, Sebastiaan van Loosbroek en Susan Wichgers.

Per 1 oktober heeft wetenschapsredacteur Bart Braun *Mare* verlaten om aan de slag te gaan als communicatiemedewerker bij museum Naturalis. Zijn plek is opgevuld door Mark Reid. Hij is net als Bart bioloog en schreef eerder voor het tijdschrift *New Scientist* en dagblad *Het Parool*.

Omdat we het opleiden van studenten beschouwen als een van de kerntaken van een universiteitsblad en een kweekvijver van journalistiek talent willen zijn, is er op de redactie altijd plaats voor stagiairs. Dit jaar waren dat er twee: Tirza Pulleman en Jessie Eickhoff.

REDACTIERAAD

De redactieraad van *Mare* toetst het beleid van de redactie achteraf en marginaal, en dient tevens als klankbord. De raad is in 2020 niet zoals gebruikelijk vier, maar slechts drie maal bijeengekomen, op 24 juni en 29 oktober en 17 december. De februari-vergadering is komen te vervallen vanwege logistieke moeilijkheden en het gebrek aan een dwingende agenda.

De samenstelling vanaf 1 januari 2020: Rick Lawson (voorzitter), Frank Israel (vice-voorzitter), Alexander Pleijter (secretaris), Marije van den Berg, Willem van der Does, Malou van Hintum, Emilie van Kinschot, Roel van Niekerk, Nathan Oosthoek, Maarten Jesse Pot en Frank Rensen, Hermelijn Smits, Jonatan Wirix-Speetjens en Kutsal Yesilkagit.

Eind oktober hebben de volgende personele wijzigingen plaatsgevonden: Rick Lawson is afgetreden als voorzitter en opgevolgd door Kutsal Yesilkagit. Verder zijn Amir Ali Abadi, Avinash Bhikie, Dion Latten en Zoë van Litsenburg toegetreden en zwaaiden Malou van Hintum, Emilie van Kinschot en Nathan Oosthoek af.

JOURNALISTIEKE IMPACT

Het belangrijkste onderwerp van dit jaar was uiteraard: corona en de nasleep op onderwijs en studentenleven. Wat dat betreft was het rampjaar 2020 journalistiek gezien een prachtige uitdaging: terwijl de universiteit zichzelf opnieuw moest uitvinden, stonden we vooraan om verslag uit te brengen.

Daarnaast had *Mare* een belangrijke rol in de Leidse nasleep van de implosie van Forum voor Democratie en de gevolgen daarvan voor de Rechtenfaculteit. Verder deden we onthullingen over de vermeende homodiscriminatie bij christelijke studentenvereniging NSL die zowel door lokale en landelijk media zijn overgenomen. Een overzicht van de dossiers waarin we een belangrijke rol speelden:

Nieuws & achtergrond

- *Online onderwijs*
Bij een rondgang langs docenten voor het achtergrondstuk ([‘Hoe moet dat straks, op de anderhalvemeter-universiteit?’](#)) ontdekte stagiair Tirza Pulleman dat de Universiteit Leiden als eerste had besloten al het onderwijs online te houden tot 2021. Die primeur werd breed opgepakt en haar nieuwsbericht ([‘Meest waarschijnlijke scenario: tot 2021 blijft al het onderwijs online’](#) - 1 mei) eindigde in de top vijf van best gelezen stukken van dit jaar (*zie achterste pagina*).
- *Proctoring*
In het debat over digitaal tentamentoezicht speelde *Mare* een belangrijke rol. Naar aanleiding van het achtergrondverhaal [‘Hoe gaan we toetsen \(en mag Big Brother ook meekijken\)?’](#) - 8 april stelde de SP [Kamervragen](#). En uit een reconstructie ([‘Hoe proctoring er gewoon kwam \(en de medezeggenschap buitenspel werd gezet\)’](#) - 14 mei) bleek dat het college van bestuur de universiteitsraad bij het doorvoeren van de surveillancesoftware had gepasseerd.
- *Vermeende homodiscriminatie bij christelijke studentenvereniging NSL*
We schreven er jaren geleden al over: er zou een ‘geheim document’ bestaan waaruit zou blijken dat homoseksuele leden geen bestuursfunctie mochten bekleden. Dit jaar kregen we het document in handen, publiceerden het ([‘Het “geheime document” is boven water: hoe christelijke Navigators-verenigingen omgaan met homo’s’](#) - 1 oktober) samen met een interview waarin we de verantwoordelijke bestuursleden om toelichting vroegen ([‘Er staat niet dat het niet mag, maar ook niet dat het wél mag’](#)).
De onduidelijkheid bleef bestaan, ondanks vragen in de gemeente- en universiteitsraad en een aanvullend gesprek tussen het NSL-bestuur met zowel [de wethouder](#) als [de rector](#). Cliffhanger: D66 gaat nu [Kamervragen](#) over de kwestie stellen.
- *Het dossier FVD*
Na de implosie en beschuldigingen over anti-semitisme spraken we als eerste en enige Paul Cliteur over zijn rol in Forum en waarom hij niet ingreep na klachten van promovendi over Thierry Baudet. ([Paul Cliteur blijft trouw aan Thierry: ‘Zolang ik het niet zelf hoor, vind ik er niets van’](#) - 28 november)
Daarna publiceerden we als enige de brief van de promovendi die bij hem aan de

bel trokken, maar het onderzoek naar antisemitisme bij rechten ongerechtvaardigd vonden ([Klokkenluiders: 'Onderzoek naar antisemitisme bij Rechten is niet gerechtvaardigd'](#) -6 december).

- *Studenten zuchten onder corona*

Hoewel studenten zich aan het begin van de pandemie roomser dan de paus gedroegen door zich preventief op te sluiten ('[De vrijwillige lockdown van de Leidse studentenhuizen](#)' - 17 maart) en braaf online te borrelen ('[Online gaat de burredel gewoon deur](#)'- 25 maart); ze zouden dat voorbeeldige gedrag niet volhouden.

De bom barstte in september toen een kennismakingsactiviteit van Augustinus uit de hand liep en ruim honderd zingende eerstejaars door de politie uit het Van der Werfpark werden uitgejaagd – tot afschuw van zowel de rector ('ezels!') en Rutte ('volstrekt onverantwoord'). Onze doorwrochte reconstructie ('[Het spel dat nooit begon: hoe het zo kon misgaan in het Van der Werfpark](#)' - 24 september) werd breed gedeeld en heel goed gelezen (ook dankzij de geniale gif van onze illustrator Silas Schletterer).

Debat & opinie

De coronabeperkingen en het aangepaste beleid leidden tot veel opiniestukken. We hebben bijna wekelijks ingezonden stukken van studenten en wetenschappers geplaatst. De meest opmerkelijke:

- Egbert Koops, '[Waarom we meteen moeten stoppen met proctoring: het deugt niet én het werkt niet](#)' (6 mei) - *hoogleraar rechten veegt op hilarische wijze de vloer aan met digitaal tentamentoezicht.*
- Suze Zijlstra, '[Waarom ik mijn verloving met de universiteit verbreek](#)' (7 juni) – *universitair docent legt uit waarom ze het zoveelste tijdelijke contract niet langer kan verdragen en dus vertrekt.*
- "['We feel like ghosts', writes one of the many 'temps' at Leiden University](#)" (31 augustus) *buitenlandse wetenschappers met tijdelijke contracten voelen zich genegeerd, schrijft een van hen (van wie de identiteit bij ons bekend is) in een anoniem opiniestuk: "We are being denied our rights."*

- Pascal Snijders, '[Die mystery guest is bespottelijk \(maar mijn onderwijs is wel degelijk een veredelde streamingdienst\)](#)' (9 september) – *student beklagt zich over het feit dat hij twee masters volgt en 0 uur fysiek college heeft.*
- Maia de Quay, '[Vaarwel Rechtsgeleerdheid, hallo Cliteur-kunde: waarom mijn prof niet zo moet zeuren](#)' (10 december) – *columnist en rechtenstudent roept Paul Cliteur ter verantwoording.*

BIJZONDERE PRODUCTIES

Themanummers werden online series

De lockdown kwam jammer genoeg te vroeg om nog geplande themanummers te maken. Dat gemis hebben we online goed gemaakt door onderwerpen uit te diepen in series van meerdere artikelen:

- ***De eerdere pandemieën die Leiden (en de universiteit) troffen***

Anoushka Kloosterman dook in de archieven en maakte een serie artikelen over eerdere plagen aan de academie: de [pest](#), [cholera](#) en [Spaanse griep](#).

- ***Wie is de baas?***

In [vijf longreads](#) onderzoeken Vincent Bongers en Anoushka Kloosterman wie er in Leiden aan de touwtjes trekt: de gemeente of de universiteit. Dat doen ze aan de hand van twee (hoofdpijn)dossiers uit het verleden (Rijn Gouwelijin) en het heden (Humanities Campus). Voor deze reeks hebben we subsidie ontvangen van het Leids mediafonds.

- ***Leidse verkrachtingen***

Eind 2019 was Leiden in de greep van aanrandingen en verkrachtingen die grote onrust veroorzaakten onder studenten. Een jaar later maakten we een drieluik met een profiel van [dader Jasin A.](#), een reconstructie van [de feiten én de hype](#), en een terugblik door [burgemeester Henri Lenferink](#) die onder vuur kwam te liggen.

- ***Generatie 2020***

In [een vierluik over het groeiende aantal hoger opgeleiden](#) onderzoekt Sebastiaan van Loosbroek hoe de universiteit dichtslibben en wat de consequenties zijn op het niveau van de opleidingen. Worden we met zijn allen slimmer, of leidt de drukte juist tot verschraling en cijferinflatie? De auteur ontving voor deze serie een werkbeurs van het [COCMA Onderwijsfonds](#).

Mare-Kooyker Kerstverhalenwedstrijd

Voor de zestiende keer hebben we de Mare-Kooyker kerstverhalenwedstrijd georganiseerd, die dit jaar is gewonnen door [ZAL AANKOMEND WEEKEND BLIJKEN]. Zij/Hij won met het verhaal [TITEL] de 250 euro aan boekenbonnen. [NAAM] werd tweede (en won €75 aan boekenbonnen) met het verhaal [TITEL],

[NAAM] kreeg de derde prijs (en €50 boekenbonnen) met [TITEL]. Alle verhalen zijn gepubliceerd op onze website. De prijs is in het verleden een opstap gebleken voor literair talent. Uitgeverijen lezen mee en verschillende winnaars (en runners-up) wedstrijd hebben inmiddels boeken gepubliceerd of zijn bezig met een roman.

Wetenschapsstrip

Eind 2017 publiceerden we voor het eerst een wetenschapsverhaal in stripvorm. Dat leverde zoveel goede reacties op dat we hiermee zijn doorgegaan. De beste aflevering tot nu toe was: 'Welke ruimtebrokken gaan ons raken', gemaakt door redacteur Anoushka Kloosterman. Online verschenen [op 26 mei](#) en daarna nog [op papier](#) in de El Cid-krant.

APP

Om ons online bereik verder op te schroeven hebben we [een Mare-app](#) laten bouwen. Om minder afhankelijk te worden van gedeelde links via sociale media hopen we de lezers in hun broekzak te bereiken. Via pushberichten in verschillende categorieën (urgent, nieuws, achtergrond, wetenschap, studentenleven, cultuur, columns & opinie, podcast) willen we meer lezers naar onze site trekken. Via de app is (straks) ook de krant te lezen, als pdf. De app is gebouwd door [Zooma](#), het Leidse bedrijf dat vorig jaar ook onze nieuwe website heeft ontworpen.

PODCAST

We zijn dit najaar begonnen met een podcast. In 'Onder Professoren' interviewt freelancer Cees van den Boom hoogleraren 'die zich bezighouden met zaken die buiten de academische grenzen reiken'. De [eerste drie afleveringen](#) (met Leo Lucassen, Carlo Beenakker en Yra van Dijk) staan inmiddels online. Ze zijn nu nog alleen via de site of onze Soundcloud-pagina te beluisteren, maar het is de bedoeling ze ook via andere diensten (Spotify, etc) te gaan aanbieden. Daarnaast is een van onze redacteurs is aan het inventariseren hoe een podcast gericht op studenten eruit zou kunnen zien.

DE TOP VIJF

De best gelezen verhalen op mareonline.nl in 2020 zijn:

1. 'Vaarwel Rechtsgeleerdheid, hallo Cliteur-kunde: waarom mijn prof niet zo moet zeuren' - [column van Maia de Quay](#), 10 december (33.361 lezers... *and counting*)
2. 'Meest waarschijnlijke scenario: tot 2021 blijft al het onderwijs online' - [nieuwsbericht van Tirza Pulleman](#), 1 mei (28.616)
3. 'Waarom ik mijn verloving met de universiteit verbreek' - [opiniestuk van Suze Zijlstra](#), 7 juni (21.311)
4. 'De tirannie van de extraverten' - [column van Marit de Roij](#), 30 januari (14.612)
5. 'De vrijwillige lockdown van de Leidse studentenhuizen' [reportage van Susan Wichgers](#), 17 maart (8.635)